

Posudek oponenta na bakalářskou práci Zuzany Karchňákové „Morální vyvážanost a šikana školních dětí“

Téma práce je aktuální a je vzhledem ke studijnímu zaměření autorky vhodně zvoleno. Práce má odpovídající rozsah a je obvyklým způsobem členěna na teoretickou část a vlastní výzkum.

Teoretická část je rozsáhlejší, je rozdělena do 5 kapitol, jejich řazení by mohlo víc respektovat logickou návaznost témat. Pátou kapitolu, věnovanou problematice morální vyvážanosti, by bylo vhodnější zařadit za kapitolu pojednávající o morálce, resp. na její konec. První kapitola je zaměřena na vymezení morálky, subkapitola 1.1 obsahuje text, který je věnován spíš vývoji morálních hodnot než jejich obecnému vymezení, což by mělo být zohledněno v názvu. Značnou část textu tvoří přehled jednotlivých teorií morálního vývoje, což lze považovat za vhodné.

Druhá kapitola pojednává o ego obranných mechanismech. Bylo by vhodné, kdyby autorka hned na začátku kapitoly vysvětlila důvod jejího zařazení, tj. jaký mají tyto mechanismy vztah k situaci šikany. Bylo by také vhodné, aby u jednotlivých ego obranných mechanismů uvedla příklady, které by se mohly projevit v souvislosti s šikanou. Např. popření, že něco takového dělá, může aktérovi šikany pomoci, aby si udržel dobré sebehodnocení. Stejně tak by měl být k situaci šikany vztažen i text kapitoly 2.1.

Další část textu tvoří kapitola zaměřená na charakteristiku agrese. Je vhodné, že její druhá část je již cíleně aplikována na šikanu a její aktéry. Logicky následuje kapitola věnovaná šikaně, která je z celé teoretické části nejzdařilejší a využívá i aktuálnější zdroje. Subkapitolu 5.1 by bylo vhodnější zařadit na konec kapitoly o šikaně. Autorka v teoretické části využívá základní odborné literatury dostupné v českém jazyce.

Vlastní výzkum. Cílem práce bylo zjistit, jaký je názor respondentů na šikanu a jaké s ní mají osobní zkušenosti. Šlo i o to, jak se jejich zkušenosti projeví v odpovědi na otázky zaměřené na zjištění míry morální vyvážanosti (což by mělo zvyšovat riziko šikanujícího chování). Zkoumanou skupinu tvořili žáci 4. a 6. tříd základní školy. Popis charakteristiky skupiny není příliš přehledný. Dotazníková metoda doplněná diskusí je pro dané účely vhodná. Popis průběhu výzkumu je dostatečný. Autorka si stanovila odpovídající počet hypotéz, které jsou jasně formulované. Získané výsledky vhodným způsobem zpracovala.

Str. 35, 1. řádek nahoře: Výsledky jsou prezentované v tabulkách, interpretované mohou být až v následujícím textu.

Výsledky získané oběma dotazníky jsou zajímavé a odpovídají předpokladům. Zajímavé je srovnání názorů chlapců a dívek i dětí různého věku, je zřejmé, že se ve vztahu k šikaně projeví i vývojový aspekt. Grafy i tabulky jsou přehledné. V textu se občas objeví nepřesné formulace, jako např. na str. 45 pod grafem: „Graf dívek za 6. třídy...“

V diskuzi autorka posuzuje získané výsledky podle jejich shody se stanovenými hypotézami. Všímá si i shody výsledků svého výzkumu s výsledky jiných, podobně zaměřených studií. Lze ocenit, že uvádí i limity svého výzkumu. Závěr představuje shrnutí práce a doporučení, která se týkají případného pokračování podobně zaměřeného výzkumu i využití jeho výsledků v praxi.

Předložená bakalářská práce splňuje všechny požadavky a proto ji lze doporučit k obhajobě.
Navrhovaná klasifikace: 1 – 2

V Praze dne 21. srpna 2014

Prof. PhDr. RNDr. M. Vágnerová, CSc.